

RECENZIE

ATLASUL ECONOMIEI SOCIALE. EDIȚIA 2012

*Autor: Ștefan Constantinescu
București, 2012*

Cătălin Luca^[1]

Atlasul Economiei Sociale. Ediția 2012 (AES 2012) este semnat de Ștefan Constantinescu, care a colaborat în realizarea lucrării cu zece specialiști și cinci instituții de renume din țară și străinătate.

Ștefan Constantinescu este sociolog cu experiență în domeniul cercetării sociale, al cercetării de piață și în managementul activităților de marketing, atât în cadrul sectorului asociativ, cât și în cel de afaceri. El este și autorul primului număr al *Atlasului Economiei Sociale – România 2011*.

Lucrarea AES 2012 este publicată de Institutul de Economie Socială în cadrul proiectului „*PROMETEUS – Promovarea economiei sociale în România prin cercetare, educație și formare profesională la standarde europene*”, proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, Investește în Oameni, implementat de către Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile.

Scopul *Atlasului* este de a contribui la cunoașterea economiei sociale din România, a ponderii sale în economia națională și a principalelor sale dimensiuni.

Cercetarea poate fi consultată electronic^[2] și se adresează responsabililor în elaborarea și punerea în practică a cadrului de politici publice, studenților, cadrelor didactice și entităților de economie socială.

^[1] Doctor în sociologie, Director Executiv, Asociația Alternative Sociale, Iași, Strada Cuza Vodă, nr. 8A, e-mail: cluca@alternativesociale.ro.

^[2] www.ies.org.ro, accesat pe 05.01.2013

AES 2012 folosește date din Registrul Statistic (REGIS) al Institutului Național de Statistică respectiv din bilanțurile pe anii 2000, 2005, 2007, 2008, 2009, 2010 ale organizațiilor cu formă de proprietate cooperatistă și obștească. Acesta include principalele date naționale asupra economiei sociale, venituri, personal, domenii de activitate și câteva date regionale.

AES 2012 urmărește să prezinte principalii actori ai economiei sociale din România și aspecte precum: dimensiunea acestora din punct de vedere al activităților derulate, unde sunt localizați, numărul persoanelor angajate și care sunt principalele tendințe în domeniul economiei sociale.

În deschiderea lucrării, autorul prezintă principalele repere conceptuale și instituționale (cooperativele, asociațiile și fundațiile, societățile mutuale și întreprinderile sociale) folosite în economia socială.

În capitolul **Repere metodologice** sunt prezentate sursele de informare (micro-date din bilanțuri contabile, anchete sociologice) pe care Ștefan Constantinescu le consideră „o bună aproximare a realității empirice a economiei sociale din România”. În cadrul acestui capitol cititorul este avertizat că, față de ediția anterioară, au fost excluse din analiză o serie de organizații (sindicate, patronate și biserici) ceea ce poate genera discrepanțe între seriile de date publicate. Autorul mai avertizează cititorul că cele mai importante variabile incluse în AES 2012 au fost verificate în vederea identificării cazurilor extreme și improbabile datorate unor erori în completarea bilanțurilor sau în introducerea datelor de către entitățile de economie socială. Cea mai afectată variabilă a fost cea a personalului salariat care prezintă cea mai mare variație față de datele prezentate în AES 2011. Cititorul este invitat să trateze și să interpreteze cu precauție datele (mai ales sumele, datele de total) și să acorde o atenție mărită indicatorilor de tendință centrală care indică situația actuală, evoluția și tendințele din domeniu.

În capitolul **Asociații și fundații**, aceste entități de economie socială sunt definite din perspectiva evoluției acestora (numărul de asociații și fundații înființate anual, veniturilor active și veniturile realizate, personalul salariat, domenii de activitate, repartitia regională etc.) în România și a contribuției la dezvoltarea economiei sociale.

În capitolul **Cooperăția** autorul definește cooperativele, scopul acestora și diferențiază cooperativa de asociații în sensul că primele pot distribui parțial sau total eventualele profituri, proporțional cu aportul de capital al membrilor cooperatori, prezentându-le ca o posibilă atracție pentru practicienii din sectorul economiei sociale atunci când optează pentru o anumită formă juridică sau alta. Autorul menționează că în România cele mai cunoscute forme de cooperăție sunt cooperativele meșteșugărești, de consum, de credit și agricole care sunt analizate din perspectiva salariaților, repartiției veniturilor, distribuției regionale, membrilor cooperatori etc.

În capitolul **Casele de Ajutor Reciproc** autorul face diferențiere între cele două forme ale acestora respectiv Casele de Ajutor Reciproc ale Salariaților și Casele de Ajutor Reciproc ale Pensionarilor. Se menționează că avantajul Caselor de Ajutor Reciproc ale Pensionarilor este acela că asigură acces la anumite tipuri de servicii sociale pentru membrii lor. Casele de Ajutor Reciproc ale Salariaților și ale pensionarilor sunt analizate din perspectiva numărului de instituții, a imobilizărilor, veniturilor și rezultatelor exercițiului financiar, salariaților, distribuției regionale etc.

În ultimul capitol al lucrării, intitulat **Atlasul Regional al Economiei Sociale**, sunt prezentate entitățile de economie socială distribuite pe regiunile de dezvoltare din perspectiva aglomerării urbane, PIB *per capita* și prezența entităților de economiei socială, aprecieri cu privire la locuri de muncă din domeniu etc.

Aflat la al doilea număr, *Atlasul de Economie Socială* oferă informații mai specifice și rafinate în comparație cu ediția anterioară, însă trebuie să fim precauți cu privire la informațiile care prezintă situația actuală, evoluția și tendințele economiei sociale.

În contextul în care preocuparea pentru analiza sectorului economiei sociale este nouă, apariția lucrării este salutară și merită încurajată preocuparea Institutul de Economie Socială de a continua demersul de analiză a sectorului deoarece acesta constituie un instrument necesar pentru realizarea politicilor de dezvoltare a economiei sociale în România.